

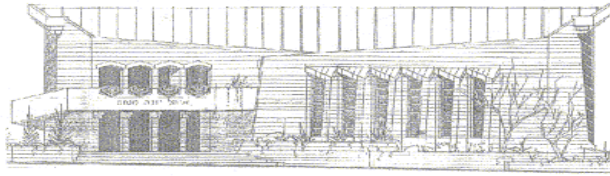
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה לשבת הגדול, פ' צו תש"ע במנין שני לכבוד בר המצוה רמי לזניק

שבת שלום וברכת מזל טוב לבר המצוה רמי לזניק, לאבא מרק ובלשון הקודש הרב שי ולאמא תמר, שהיא צברית שנולדה בארץ וברכה מיוחדת להוריה, סבא ישעיהו וסבתא רונה ולהורים של מרק, סבא הרב דוד וסבתא AILIN היא אסתר ולכל המשפחה.

רמי יש לך שם כפול אברהם שמואל, ע"ש שני סבים של אמא. סבא רבא שמואל ז"ל זכה להביא מאירופה הרבה ניצולי שואה כמו האדמו"ר מבובוב ועלה בעצמו ארצה.

סבא רבא אברהם ז"ל היה החזן ביום הכיפורים במחנה ברגן בלזון ואחר-כך בחיפה. גם אתה רמי ממשיך את הניגון הזה ואוהב במיוחד מנגינות ספרדיות. אולי בזכות שם המשפחה בר חמא, שמשפחתה של אמא עברנו מברנר.

השבת היא שבת הגדול ובמיוחד בשבילך שנולדת כשעתיים לפני כניסתה. בשבת זו אתה נעשה מקטן לגדול, לבר המצוה. ולא רק גדול בשנים, בשלוש עשרה שנה אלא גם גדול כאדם. ולמה נקראת השבת הזו שבת הגדול. כותב הטור (ס' תל): "שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול והטעם לפי שנעשה בו נס גדול שפסח מצרים מקחו בעשור (שלוקחים את השח ב' בניסן) ופסח שיצאו ישראל ממצרים היה בט"ו בניסן ביום חמישי בשבוע (שבת פז). ונמצא שעשירי בחדש (ניסן) היה שבת ולקח כל אחד שח (טלה) לפסחו וקשר אותו ברגלי מטתו ושאלום המצריים: 'למה זה לכם?' והשיבו: 'לשחטו לשם פסח במצות השם עלינו'. והיו שינייהם קהות (נחלשות) על ששוחטין את אלהיהן ולא היו יכלו לומר להם דבר ועל שם אותו הנס (של שתיקת המצרים) קורין אותו שבת הגדול." המצרים היו בשוק, בתדהמה מהחוצפה הישראלית לקשור את הטלה האלוהים שלהם על מנת לשחוט אותו בעוד ארבעה ימים. למה המתינו ארבעה ימים? כדי שבינתיים המצרים יכלו להגיש בג"ץ. יש כאן נס גדול כפול. נס גדול אחד הוא שהמצרים שתקו "שינייהם קהות ולא יכלו לומר להם דבר." ונס עוד יותר גדול, שהיהודים לא שתקו. אותם יהודים שעד אתמול היו עבדים, במנטאליות של גלות, בראש קטן, פתאום תפסו אומץ, ראש גדול וקמו ואמרו בקול צלול: עד כאן! עם ישראל חי! וקשרו ושחטו את הטלה, השה. מזל טלה הוא המזל של מצרים. הוא הראשון שבגלגל המזלות. שחיתתו של השה היא כשחיתתו הרוחנית של אלוהי מצרים. זה באמת נס גדול. ומוסיף ערוך השולחן טעם שני: "ועוד הודיעום ישראל שעתיד הקב"ה להרוג בכוריהם והלכו בכורי מצרים ועשו עם פרעה ואבותיהם מלחמה ועל שם אותו הנס קורין אותו שבת הגדול." בכורי מצרים פתחו במלחמת אזרחים בתוך מצרים נגד פרעה. זה באמת נס גדול. ישועת ה' כהרף עין. גם היום אנו מחכים לנס דומה בפרס.

עד כאן הסברנו למה היום הזה נחשב גדול, אבל לא מובן למה הוא נקרא שבת הגדול. הלא כל זה קרה בעשירי בניסן שלמשל השנה חל ביום חמישי ולא בשבת! מסביר הפרישה (תלא) שהנס הגדול קשור לשמירת שבת: "ומה שתולין הנס בשבת ולא ב' לחודש, מפני שבא הנס ע"י שמירת שבת. ידעו המצרים שישראל שומרים השבת במצרים, והיו יודעים שאסור לעשות קשר בשבת, ראו אותם (יהודים) שקשרו (השה, הטלה) לרגלי מיטתם, לכך שאלו אותם, כי לא ידעו המצרים שיש חילוק בין קשר של קיימא [שאסור בשבת] ובין קשר שאינו של קיימא (כגון קשר של עניבה שמותר בשבת)." והשיבו (היהודים) כי מצות השם עליהם (ולכן קושרים בשבת השה למטה בקשר שאינו של קיימא, בקשר עניבה) ואם-כן היה עיקר הנס בשביל השבת לכך קוראים (אותה) שבת הגדול."

מכאן אפשר ללמוד גם לענין בר המצוה שלהיות גדול, זה לא רק להתעסק בדברים גדולים אלא גם לראות את הגדלות בדברים הקטנים, כגון בהלכות קשירה בשבת וכן בכל המצוות שבתורה. וכעין זה הסביר הרב קוק (אורות התורה ג, ח): "בחכמות וידיעות העולם, במציאות המוחשית) אנו רואים שנכון לומר עם "מה גדלו מעשיך ה' ", גם "מה קטנו מעשיך ה' ". כלומר, כשם שאנו מתמלאים פלא (מתפלאים) על גודל המאורות (השמש והירח), על המרחבים הגדולים, כך אנו מתפלאים מהיצירה בקטנותה, מפרטי האברים של בעלי חיים היותר קטנים." וכך מסופר במס' חולין (סג.): ר' יוחנן כאשר ראה נמלה אמר 'צדקתך כהררי א-ל' (תהילים לו). ומפרש רש"י: "דאפילו נמלה יש לו חיות (כמו) גדולה." ומכאן לומד הרב קוק גם את היחס החיובי והתפעלות מהאור והיופי שבכל פרטי המצוות: "וכן הוא גם בהתורה... שכשם שימצא רכוש (רוחני) גדול בכללים הגדולים (של התורה), כן ימצא גם כן תלי תלים של המון חדשות בכל פרטי פרטיה של התורה." כפי שאמרו חכמים: דבר גדול מעשה מרכבה, ודבר קטן היות דאביי ורבא" (סוכה כח). רמי, הוויית של אביי ורבא אתה לומד עם אביך ובניית עולם של חסד אתה לומד מאמך. כחלק מהכניסה למצוות הכנת יחד עם כל חברי הכיתה חבילות מזון, שהבאתם לעניי בית-שמש.

אברהם שמואל, רמי אני רוצה לברך אותך שתמשיך את השלשלת המפוארת של המשפחה, שתקיים את המצוות בשמחה ובטוב לבב למען ה' ולעמן ישראל עמו באהבה. בשם הקהילה אני רוצה למסור לך ספר.